

INF2080 – Logikk og beregninger

Forelesning 16: Analyse og syntese

UiO : **Institutt for informatikk**

Sist oppdatert: 2012-03-22 10:03

16.1 Analyse og syntese

Kalkylen

Kalkylen

- En kalkyle i logikk — sekventkalkyle
- Tre med binære forgreninger og sekventer ved nodene

Kalkylen

- En kalkyle i logikk — sekventkalkyle
- Tre med binære forgreninger og sekventer ved nodene
- Sekventen vi skal undersøke — i rotnoden

Kalkylen

- En kalkyle i logikk — sekventkalkyle
- Tre med binære forgreninger og sekventer ved nodene
- Sekventen vi skal undersøke — i rotnoden
- Aksiomer — i løvnoder

Kalkylen

- En kalkyle i logikk — sekventkalkyle
- Tre med binære forgreninger og sekventer ved nodene
- Sekventen vi skal undersøke — i rotnoden
- Aksiomer — i løvnoder

Sekventer: Endelig mengde formler

Kalkylen

- En kalkyle i logikk — sekventkalkyle
- Tre med binære forgreninger og sekventer ved nodene
- Sekventen vi skal undersøke — i rotnoden
- Aksiomer — i løvnoder

Sekventer: Endelig mengde formler

Aksiom: Både en litteral og dens negasjon

Kalkylen

- En kalkyle i logikk — sekventkalkyle
- Tre med binære forgreninger og sekventer ved nodene
- Sekventen vi skal undersøke — i rotnoden
- Aksiomer — i løvnoder

Sekventer: Endelig mengde formler

Aksiom: Både en litteral og dens negasjon

Regler:	Konnektiver	$\frac{\Gamma, F \quad \Gamma, G}{\Gamma, F \wedge G}$	$\frac{\Gamma, F, G}{\Gamma, F \vee G}$
	Kvantorer	$\frac{\Gamma, Fa}{\Gamma, \forall x.Fx}$	$\frac{\Gamma, Ft, \exists x.Fx}{\Gamma, \exists x.Fx}$

En kalkyle — to tolkninger

En kalkyle — to tolkninger

Analyse: Starter med sammensatt uttrykk som brytes ned

Syntese: Starter med mange enkle deler som bygges opp

En kalkyle — to tolkninger

Analyse: Starter med sammensatt uttrykk som brytes ned

Syntese: Starter med mange enkle deler som bygges opp

En kalkyle — to tolkninger

Analyse: Starter med sammensatt uttrykk som brytes ned

Syntese: Starter med mange enkle deler som bygges opp

	Analyse	Syntese
Tolking	Falsifikasjon	Gyldighet

En kalkyle — to tolkninger

Analyse: Starter med sammensatt uttrykk som brytes ned

Syntese: Starter med mange enkle deler som bygges opp

	Analyse	Syntese
Tolking	Falsifikasjon	Gyldighet
Retning	Nedenfra	Ovenfra

En kalkyle — to tolkninger

Analyse: Starter med sammensatt uttrykk som brytes ned

Syntese: Starter med mange enkle deler som bygges opp

	Analyse	Syntese
Tolking	Falsifikasjon	Gyldighet
Retning	Nedenfra	Ovenfra
Sekvent	Konjunktiv	Disjunktiv

En kalkyle — to tolkninger

Analyse: Starter med sammensatt uttrykk som brytes ned

Syntese: Starter med mange enkle deler som bygges opp

	Analyse	Syntese
Tolking	Falsifikasjon	Gyldighet
Retning	Nedenfra	Ovenfra
Sekvent	Konjunktiv	Disjunktiv
Forgrening	Disjunktiv	Konjunktiv

En kalkyle — to tolkninger

Analyse: Starter med sammensatt uttrykk som brytes ned

Syntese: Starter med mange enkle deler som bygges opp

	Analyse	Syntese
Tolking	Falsifikasjon	Gyldighet
Retning	Nedenfra	Ovenfra
Sekvent	Konjunktiv	Disjunktiv
Forgrening	Disjunktiv	Konjunktiv

Over til detaljer

Analyse

Analyse

- Prøver å falsifisere samtlige formler i en sekvent
- Et aksiom lar seg ikke falsifisere

Analyse

- Prøver å falsifisere samtlige formler i en sekvent
- Et aksiom lar seg ikke falsifisere

• Reglene —

$\frac{\Gamma, F \quad \Gamma, G}{\Gamma, F \wedge G}$	$\frac{\Gamma, F, G}{\Gamma, F \vee G}$
$\frac{\Gamma, Fa}{\Gamma, \forall x.Fx}$	$\frac{\Gamma, Ft, \exists x.Fx}{\Gamma, \exists x.Fx}$

Analyse

- Prøver å falsifisere samtlige formler i en sekvent
- Et aksiom lar seg ikke falsifisere

• Reglene —

$\frac{\Gamma, F \quad \Gamma, G}{\Gamma, F \wedge G}$	$\frac{\Gamma, F, G}{\Gamma, F \vee G}$
$\frac{\Gamma, Fa}{\Gamma, \forall x.Fx}$	$\frac{\Gamma, Ft, \exists x.Fx}{\Gamma, \exists x.Fx}$

- Konnektiver — falsifikasjonen sprer seg oppover

Analyse

- Prøver å falsifisere samtlige formler i en sekvent
- Et aksiom lar seg ikke falsifisere

• Reglene —

$\frac{\Gamma, F \quad \Gamma, G}{\Gamma, F \wedge G}$	$\frac{\Gamma, F, G}{\Gamma, F \vee G}$
$\frac{\Gamma, Fa}{\Gamma, \forall x.Fx}$	$\frac{\Gamma, Ft, \exists x.Fx}{\Gamma, \exists x.Fx}$

- Konnektiver — falsifikasjonen sprer seg oppover
- Sekvent-konjunktiv , forgrening-disjunktiv

Analyse

- Prøver å falsifisere samtlige formler i en sekvent
- Et aksiom lar seg ikke falsifisere

• Reglene —

$\frac{\Gamma, F \quad \Gamma, G}{\Gamma, F \wedge G}$	$\frac{\Gamma, F, G}{\Gamma, F \vee G}$
$\frac{\Gamma, Fa}{\Gamma, \forall x.Fx}$	$\frac{\Gamma, Ft, \exists x.Fx}{\Gamma, \exists x.Fx}$

- Konnektiver — falsifikasjonen sprer seg oppover
- Sekvent-konjunktiv , forgrening-disjunktiv
- Kvantorer — α ny variabel, $\exists x.Fx$ gjentas

Analyse

- Prøver å falsifisere samtlige formler i en sekvent
- Et aksiom lar seg ikke falsifisere

• Reglene —

$\frac{\Gamma, F \quad \Gamma, G}{\Gamma, F \wedge G}$	$\frac{\Gamma, F, G}{\Gamma, F \vee G}$
$\frac{\Gamma, Fa}{\Gamma, \forall x.Fx}$	$\frac{\Gamma, Ft, \exists x.Fx}{\Gamma, \exists x.Fx}$

- Konnektiver — falsifikasjonen sprer seg oppover
- Sekvent-konjunktiv , forgrening-disjunktiv
- Kvantorer — α ny variabel, $\exists x.Fx$ gjentas
- Analysen vellykket — fins grein uten aksiom

Analyse

- Prøver å falsifisere samtlige formler i en sekvent
- Et aksiom lar seg ikke falsifisere

• Reglene —

$\frac{\Gamma, F \quad \Gamma, G}{\Gamma, F \wedge G}$	$\frac{\Gamma, F, G}{\Gamma, F \vee G}$
$\frac{\Gamma, Fa}{\Gamma, \forall x.Fx}$	$\frac{\Gamma, Ft, \exists x.Fx}{\Gamma, \exists x.Fx}$

- Konnektiver — falsifikasjonen sprer seg oppover
- Sekvent-konjunktiv , forgrening-disjunktiv
- Kvantorer — a ny variabel, $\exists x.Fx$ gjentas
- Analysen vellykket — fins grein uten aksiom
- Ved analysen tar vi vekk $\wedge \vee \forall$, mens $\exists$ og litteraler blir bevart

Fair analyse

Fair analyse

- Med kvantorer kan vi risikere uendelige analysetrær

Fair analyse

- Med kvantorer kan vi risikere uendelige analysetrær

Fair analyse

- Med kvantorer kan vi risikere uendelige analysetrær

$$\exists x. \forall y. F(x, y)$$

Fair analyse

- Med kvantorer kan vi risikere uendelige analysetrær

$$\frac{\exists x.\forall y.F(x, y), \forall y.F(a, y)}{\exists x.\forall y.F(x, y)}$$

Fair analyse

- Med kvantorer kan vi risikere uendelige analysetrær

$$\frac{\frac{\exists x.\forall y.F(x, y), F(a, b)}{\exists x.\forall y.F(x, y)}, \forall y.F(a, y)}{\exists x.\forall y.F(x, y)}$$

Fair analyse

- Med kvantorer kan vi risikere uendelige analysetrær

$$\frac{\exists x. \forall y. F(x, y), \forall y. F(b, y), F(a, b)}{\frac{\exists x. \forall y. F(x, y), F(a, b)}{\exists x. \forall y. F(x, y), \forall y. F(a, y)}} \frac{\exists x. \forall y. F(x, y), \forall y. F(a, y)}{\exists x. \forall y. F(x, y)}$$

Fair analyse

- Med kvantorer kan vi risikere uendelige analysetrær

$$\begin{array}{c}
 \frac{\exists x. \forall y. F(x, y), F(a, b), F(b, c)}{\exists x. \forall y. F(x, y), \forall y. F(b, y), F(a, b)} \\
 \frac{\exists x. \forall y. F(x, y), F(a, b)}{\exists x. \forall y. F(x, y), \forall y. F(a, y)} \\
 \frac{\exists x. \forall y. F(x, y), \forall y. F(a, y)}{\exists x. \forall y. F(x, y)}
 \end{array}$$

Fair analyse

- Med kvantorer kan vi risikere uendelige analysetrær

$$\begin{array}{c}
 \exists x. \forall y. F(x, y), \forall y. F(c, y), F(a, b), F(b, c) \\
 \hline
 \exists x. \forall y. F(x, y), F(a, b), F(b, c) \\
 \hline
 \exists x. \forall y. F(x, y), \forall y. F(b, y), F(a, b) \\
 \hline
 \exists x. \forall y. F(x, y), F(a, b) \\
 \hline
 \exists x. \forall y. F(x, y), \forall y. F(a, y) \\
 \hline
 \exists x. \forall y. F(x, y)
 \end{array}$$

Fair analyse

- Med kvantorer kan vi risikere uendelige analysetrær

.....

$$\frac{\exists x.\forall y.F(x, y), \forall y.F(c, y), F(a, b), F(b, c)}{\exists x.\forall y.F(x, y), F(a, b), F(b, c)}$$

$$\frac{\exists x.\forall y.F(x, y), F(a, b), F(b, c)}{\exists x.\forall y.F(x, y), \forall y.F(b, y), F(a, b)}$$

$$\frac{\exists x.\forall y.F(x, y), \forall y.F(b, y), F(a, b)}{\exists x.\forall y.F(x, y), F(a, b)}$$

$$\frac{\exists x.\forall y.F(x, y), F(a, b)}{\exists x.\forall y.F(x, y), \forall y.F(a, y)}$$

$$\frac{\exists x.\forall y.F(x, y), \forall y.F(a, y)}{\exists x.\forall y.F(x, y)}$$

Fair analyse

- Med kvantorer kan vi risikere uendelige analysetrær

.....

$$\frac{\exists x.\forall y.F(x, y), \forall y.F(c, y), F(a, b), F(b, c)}{\exists x.\forall y.F(x, y), F(a, b), F(b, c)}$$

$$\frac{\exists x.\forall y.F(x, y), F(a, b), F(b, c)}{\exists x.\forall y.F(x, y), \forall y.F(b, y), F(a, b)}$$

$$\frac{\exists x.\forall y.F(x, y), \forall y.F(b, y), F(a, b)}{\exists x.\forall y.F(x, y), F(a, b)}$$

$$\frac{\exists x.\forall y.F(x, y), F(a, b)}{\exists x.\forall y.F(x, y), \forall y.F(a, y)}$$

$$\frac{\exists x.\forall y.F(x, y), \forall y.F(a, y)}{\exists x.\forall y.F(x, y)}$$

- Vi får dette med $\exists\forall$ eller med $\exists$ sammen med funksjonssymboler i språket

Fair analyse

- Med kvantorer kan vi risikere uendelige analysetrær

.....

$$\frac{\exists x. \forall y. F(x, y), \forall y. F(c, y), F(a, b), F(b, c)}{\exists x. \forall y. F(x, y), F(a, b), F(b, c)}$$

$$\frac{\exists x. \forall y. F(x, y), \forall y. F(b, y), F(a, b)}{\exists x. \forall y. F(x, y), F(a, b)}$$

$$\frac{\exists x. \forall y. F(x, y), \forall y. F(a, y)}{\exists x. \forall y. F(x, y)}$$

- Vi får dette med $\exists\forall$ eller med $\exists$ sammen med funksjonssymboler i språket
- Vi vet hvordan vi skal få til en fair prosess — alt som kan analyseres blir før eller senere analysert

Fair analyse

- Med kvantorer kan vi risikere uendelige analysetrær

.....

$$\frac{\exists x. \forall y. F(x, y), \forall y. F(c, y), F(a, b), F(b, c)}{\frac{\exists x. \forall y. F(x, y), F(a, b), F(b, c)}{\frac{\exists x. \forall y. F(x, y), \forall y. F(b, y), F(a, b)}{\frac{\exists x. \forall y. F(x, y), F(a, b)}{\frac{\exists x. \forall y. F(x, y), \forall y. F(a, y)}{\exists x. \forall y. F(x, y)}}$$

- Vi får dette med $\exists\forall$ eller med $\exists$ sammen med funksjonssymboler i språket
- Vi vet hvordan vi skal få til en fair prosess — alt som kan analyseres blir før eller senere analysert
- Gitt en sekvent — vi kan konstruere et fair analysetre over sekventen

Syntese

Syntese

- Prøver å gjøre sekventene gyldige
- Et aksiom er gyldig

Syntese

- Prøver å gjøre sekventene gyldige
- Et aksiom er gyldig

• Reglene —

$\frac{\Gamma, F \quad \Gamma, G}{\Gamma, F \wedge G}$	$\frac{\Gamma, F, G}{\Gamma, F \vee G}$
$\frac{\Gamma, Fa}{\Gamma, \forall x.Fx}$	$\frac{\Gamma, Ft, \exists x.Fx}{\Gamma, \exists x.Fx}$

Syntese

- Prøver å gjøre sekventene gyldige
- Et aksiom er gyldig

• Reglene —

$\frac{\Gamma, F \quad \Gamma, G}{\Gamma, F \wedge G}$	$\frac{\Gamma, F, G}{\Gamma, F \vee G}$
$\frac{\Gamma, Fa}{\Gamma, \forall x.Fx}$	$\frac{\Gamma, Ft, \exists x.Fx}{\Gamma, \exists x.Fx}$

- Konnektiver — gyldighet sprer seg nedover

Syntese

- Prøver å gjøre sekventene gyldige
- Et aksiom er gyldig

• Reglene —

$\frac{\Gamma, F \quad \Gamma, G}{\Gamma, F \wedge G}$	$\frac{\Gamma, F, G}{\Gamma, F \vee G}$
$\frac{\Gamma, Fa}{\Gamma, \forall x.Fx}$	$\frac{\Gamma, Ft, \exists x.Fx}{\Gamma, \exists x.Fx}$

- Konnektiver — gyldighet sprer seg nedover
- Sekvent-disjunktiv , forgrening-konjunktiv

Syntese

- Prøver å gjøre sekventene gyldige
- Et aksiom er gyldig

• Reglene —

$\frac{\Gamma, F \quad \Gamma, G}{\Gamma, F \wedge G}$	$\frac{\Gamma, F, G}{\Gamma, F \vee G}$
$\frac{\Gamma, Fa}{\Gamma, \forall x.Fx}$	$\frac{\Gamma, Ft, \exists x.Fx}{\Gamma, \exists x.Fx}$

- Konnektiver — gyldighet sprer seg nedover
- Sekvent-disjunktiv , forgrening-konjunktiv
- Kvantorer — a ny variabel, $\exists x.Fx$ gjentas

Syntese

- Prøver å gjøre sekventene gyldige
- Et aksiom er gyldig

• Reglene —

$\frac{\Gamma, F \quad \Gamma, G}{\Gamma, F \wedge G}$	$\frac{\Gamma, F, G}{\Gamma, F \vee G}$
$\frac{\Gamma, Fa}{\Gamma, \forall x.Fx}$	$\frac{\Gamma, Ft, \exists x.Fx}{\Gamma, \exists x.Fx}$

- Konnektiver — gyldighet sprer seg nedover
- Sekvent-disjunktiv , forgrening-konjunktiv
- Kvantorer — a ny variabel, $\exists x.Fx$ gjentas
- Syntesen vellykket — alle greiner inneholder aksiom